

رابطه سبک‌های تفکر با رضایت زناشویی در معلمان

زن و مرد شهر تبریز

احمد رضا کیانی^۱

نوشین اسماعیلی^۲

سپیده بشیرگنبدی^۳

چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه سبک‌های تفکر با رضایت زناشویی در معلمان زن و مرد شهر تبریز بود. پژوهش از نوع همبستگی بود و جامعه آماری مورد بررسی کلیه زنان و مردان معلم متاهل شاغل در آموزش و پرورش شهرستان تبریز را در سال ۱۳۹۸ دربرمی‌گرفت. ۳۷۵ نفر به عنوان نمونه به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای نسبی انتخاب و پرسشنامه میان آن‌ها توزیع شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسش‌نامه سبک‌های تفکر استرنبرگ-واگنر (۱۹۹۱) و رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۹) بود. داده‌های به‌دست آمده با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره تحلیل شدند. یافته‌ها نشان دادند که سبک تفکر در بسیاری از مؤلفه‌ها با رضایت زناشویی رابطه دارد. در گروه مردان بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی، جزئی‌نگر، درون‌نگر و مؤلفه محافظه‌کار از مؤلفه‌های سبک تفکر رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود داشت و در گروه زنان رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی و مؤلفه محافظه‌کار رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم داشتند، همچنین در گروه زنان بین مؤلفه جزئی‌نگر با رضایت زناشویی رابطه منفی و معکوس وجود داشت. با توجه به رابطه معنادار

^۱ نویسنده مسئول: استادیار مشاوره خانواده دانشگاه محقق اردبیلی a.kiani@uma.ac.ir

^۲ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی jupiter_002000@yahoo.com

^۳ دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی bashiri.sepideh@yahoo.com

تاریخ پذیرش ۱۳۹۹/۶/۱۲

تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۱/۲۱

بین سبک تفکر و رضایت زناشویی توجه به سبک تفکر زوجین در کار با خانواده امری حیاتی است. همچنین با توجه به تفاوت زنان و مردان در ارتباط بین سبک تفکر و رضایت زناشویی، توجه به عامل جنسیت نیز ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی

رضایت زناشویی، سبک تفکر، زنان، مردان، معلمان متأهل

مقدمه و بیان مسئله

ازدواج منشاء ایجاد چرخه‌ی زندگی خانوادگی است و روابط زناشویی سالم و ماندگار، حاکی از یک نظام جهت‌مند و باورهای به اشتراک گذاشته شده است (موسوی، مرادی و مهدوی هرسینی، ۱۳۹۸). برقراری و حفظ پیوند و روابط نزدیک با دیگران نیاز اساسی و بنیادین انسان است نظام خانواده از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی به شمار می‌آید (حسینی و علوی لنگرودی، ۱۳۹۶)، که براساس ازدواج شکل می‌گیرد و می‌تواند جایگاه مناسبی برای شکل‌گیری و انسجام نزدیک‌ترین و صمیمانه‌ترین روابط باشد (گودرزی، شیری و محمودی، ۱۳۹۷). رضایت زناشویی^۱ فرایندی است که در طول زندگی زوجین به وجود می‌آید و شامل چهار حیطه‌ی جاذبه‌ی بدنی (جسمی)، تفاهم، طرز تلقی و سرمایه‌گذاری است. همسرانی که از کیفیت ارتباط یا تفاهم خوبی برخوردارند، از وضعیت تندرستی نیز بهره‌مندند (تامباگ، تیوران، تولیون و کن، ۲۰۱۸). رضایت زناشویی یکی از عوامل موثر در ثبات و پایداری و در عین حال بهداشت روانی همسران و فرزندان است که افراد آن را با توجه به میزان مسرت و خوشی در زندگی زناشویی ارزیابی می‌کنند (هداوند اول، مهرابی کوشکی و یزدخواستی، ۱۳۹۶) و نقش بسیار برجسته‌ای در کارایی فردی و اجتماعی افراد دارد به‌طوری‌که پژوهش‌ها نشان داده‌اند رضایت از زندگی زناشویی بر سلامت روانی و جسمی افراد تاثیر مهمی دارد و سلامت بدنی، عاطفی و بهداشت روانی افراد در گرو سلامت روابط زناشویی و تداوم و بقای ازدواج است.

^۱ . Marital Satisfaction

^۲ . Tambag, Turan, Tolun & Can

رضایت زناشویی به معنی مقایسه بین انتظارات زوجین در تجارب زندگی است (مادانس^۱، ۲۰۱۷) و معلول عوامل بی‌شماری از ارتباطات میان زن و شوهر و فرزندان است. رضایت زناشویی هنگامی وجود دارد که وضعیت موجود فرد در روابط زناشویی با وضعیت مورد دلخواه و انتظار او برابر باشد. (ترقی جاه، بهاردی خسروشاهی و خانجانی، ۱۳۹۵). روف^۲ (۲۰۰۰) به‌طور کلی رضایت زناشویی را احساسات مثبت، دوست داشتن، رضایت جنسی، توافق در امور اقتصادی، تربیت کودک و خانه داری می‌داند. رضایت زناشویی انطباق بین وضع موجود در روابط زناشویی و انتظارات فرد است و در واقع نگرش مثبت و لذت بخشی است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف زناشویی خود دارند (به نقل از منصوری‌نیا، فاتحی، ابراهیم زاده و حسن پور، ۱۳۹۰). درحالی‌که ازدواج رابطه‌ای بسیار مطلوب به نظر می‌رسد؛ اما آمارها نشان می‌دهند رضایت زناشویی از عوامل مهمی است که به طور کلی بر خانواده تاثیرگذار است و امری نیست که به راحتی قابل دستیابی باشد (اوزگوک و تانریوردی^۳، ۲۰۱۸). مطالعات نشان داده‌اند که رضایت زناشویی در ایران در سطح ایده‌آل خود نبوده و نیازمند تقویت است (ولی‌زاده و کرامت، ۱۳۹۸). یکی از مهم‌ترین عوامل مشکل‌ساز در زندگی زناشویی اختلال در ارتباط یا به عبارتی اختلال در فرایند تفهیم و تفاهم است. عواملی وجود دارند که می‌توانند اثربخشی یک ارتباط را تضعیف کرده و موجب عدم درک درست پیام فرستاده شده یا به عبارتی رمز گشایی صحیح آن شوند که به عنوان نمونه می‌توان به باورها و تفکرات غلط، برداشت‌های نادرست، پیش داوری‌ها و نگرش‌های منفی اشاره کرد (حیدری، مظاهری و ادیب راد، ۱۳۸۱).

آنچه در زندگی برای ما اتفاق می‌افتد، نه تنها به میزان درست اندیشیدن، بلکه به چگونگی تفکر ما نیز مربوط است. رابرت استرنبرگ (۱۹۹۷)، شیوه‌های متفاوت افراد در پردازش اطلاعات را به عنوان سبک تفکر نام‌گذاری کرده است. به نظر او شیوه‌های تفکر به عنوان

^۱ . Madance

^۲ . Roof

^۳ . Özgüç & Tanrıverdi

شیوه‌های ترجیح داده شده در به کارگیری استعدادها تعریف می‌شود. از نظر او، سبک تفکر، روش رجحان یافته‌ی تمرکز است. البته، سبک تفکر یک توانایی نیست، بلکه به چگونگی استفاده فرد از توانایی‌هایش اشاره دارد. اگرچه ممکن است افراد در توانایی‌ها مشابه باشند، اما در سبک‌های تفکر از یکدیگر متفاوت اند (سیف، ۱۳۹۸).

به عبارت دیگر، انسان در اداره‌ی فعالیت‌های خود، شیوه‌هایی بر می‌گزیند که با آن احساس راحتی بیشتری دارد. شیوه‌ها به تنهایی با قابلیت‌ها یا توانایی ارتباط ندارند، بلکه نحوه‌ی بیان یا به کارگیری یک یا چند توانایی را نشان می‌دهند (فاضل، حق‌شناس و کشاورز، ۱۳۹۰). ارزش هر انسان در نیکو اندیشیدن اوست. به همین دلیل تفکر و مهارت درست اندیشیدن از جمله مسائل مهمی است که از دیرباز ذهن اندیشمندان را به خود مشغول کرده است. تفکر شامل هر نوع فعالیت ذهنی است که به تدوین یا حل یک مسئله، تصمیم‌گیری یا فهم مطلب کمک می‌کند. در واقع اندیشیدن است که به حیات معنا می‌بخشد و در مجموع یک فعالیت آگاهانه است (فیشر، ۱۳۸۵).

با توجه به مطالب بیان شده، لزوم اجرای پژوهش درباره‌ی روابط موجود میان سبک‌های تفکر و رضایت زناشویی به منظور دستیابی به اطلاعات بیشتر در این زمینه برای رسیدن به راهکارهای موثر محرز می‌شود. در این پژوهش هدف، کشف و بررسی روابطی است که میان دو متغیر سبک‌های تفکر و رضایت زناشویی وجود دارد، تا بتوان از طریق بهبود و ارتقای هر یک از آن‌ها به بهبود و ارتقای دیگری کمک کرد. همچنین بررسی‌های انجام شده‌ی قبلی در جامعه‌ای معمولی انجام شده است اما این پژوهش در جامعه‌ی معلمان زن و مرد متاهل شهر تبریز انجام شد تا مشخص شود که آیا بین سبک‌های تفکر با رضایت زناشویی رابطه‌ای وجود دارد؟

پیشینه نظری و تجربی

کیهان و صابر (۱۳۹۵)، در پژوهشی با عنوان پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس باورهای جنسیتی و سبک‌های تفکر در زنان متاهل به این نتیجه رسیدند که سبک تفکر آزاداندیش و محافظه‌کار دارای همبستگی مثبت و معناداری با رضایت زناشویی اند اما سبک تفکر

قانون‌گذار، اجرایی، قضایی، کل‌گرا و جزء‌گرا هیچ ارتباط معناداری با رضایت زناشویی ندارند. میرغفوروند، فرشلاف خلیلی و قنبری همائی (۱۳۹۴)، در پژوهش خود به بررسی ارتباط سازگاری زناشویی با سبک‌های تفکر در زنان نابارور شهر تبریز پرداختند و به این نتیجه رسیدند که همبستگی مستقیم و معناداری بین سبک‌های تفکر و سازگاری زناشویی وجود دارد و بیشترین همبستگی مربوط به سبک تفکر قانون‌گذار و سازگاری زناشویی بوده است. صادق زاده و بیاضی (۱۳۹۳) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که سبک‌های تفکر و سبک‌های حل مسئله بر روی رضایت زناشویی تأثیر دارد و افرادی که از زندگی زناشویی خود رضایت دارند بیشتر از سبک‌های تفکر قانون‌گذاری، اجرایی، قضایی، سلسله‌مراتبی، گروه‌سالاری، کلی، جزئی، درونی، بیرونی، آزادمنشی محافظه‌کاری استفاده می‌کنند همچنین زنان بیشتر از سبک اعتماد به حل مسائل بهره می‌برند. ضرب استجابی، برماس و بهرامی (۱۳۹۲) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین سبک تفکر و رضایت زناشویی رابطه‌ی مستقیم و معنادار وجود دارد. همچنین رابطه‌ی بین سبک تفکر قانون‌گذار و بهزیستی روانشناختی به صورت مستقیم و معنادار بود. همچنین گوموز و تاتارل^۱ (۲۰۱۹)، در پژوهش خود به پیش‌بینی سلامت روان و سازگاری زناشویی براساس بخشش و سطح تفکر پرداختند و نشان دادند که تفکر تکراری در پیش‌بینی رضایت زناشویی نقش چشمگیری دارد. فیلیپوویک^۲ و همکاران (۲۰۱۵)، در پژوهش خود نشان دادند که باورهای نامربوط و افکار نادرست بر سازگاری زناشویی تأثیرگذارند. رنشو، بلیس و اسمیت^۳ (۲۰۱۰)، در بخشی از پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که احساسات و تفکرات منفی بر سازگاری زناشویی اثر دارند. ساندرسون و کانتور^۴ (۲۰۰۱) ۴۴ زوجی را که پرسش‌نامه مربوط به افکار و اهداف همسرانشان و میزان درک آن‌ها از افکار و اهداف همسرانشان را پر کردند مورد بررسی قرار دادند و دریافتند که رضایت زناشویی با

^۱ Gumus & Tutarel

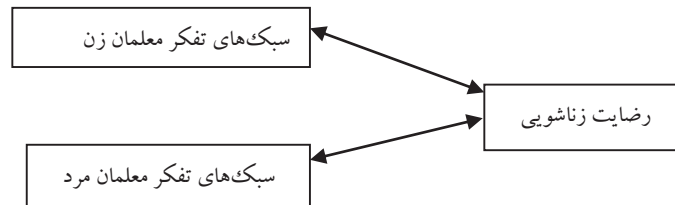
^۲ Filipović

^۳ Renshaw, Blais & Smith

^۴ . Sanderson & Cantor

افکار و اهداف همسران مرتبط است. کاسلو و رایبسون^۱ (۱۹۹۶) ده عامل رضایت را نشان دادند که به ترتیب عبارت اند از: عشق - اعتماد دو طرفه - احترام متقابل - حمایت متقابل - تفکرات و باورهای مشابه - صداقت - بده بستن متقابل - فلسفه زندگی یکسان - لذت بردن از یک چیز - علایق یکسان. مک کی و ابرین^۲ (۱۹۹۵) با ۱۲۰ زوجی که حداقل بیست سال از ازدواجشان می‌گذشت مصاحبه کردند و ۵ عامل اساسی را در رضایت زناشویی شناسایی کردند که عبارت اند از: سطح تعارض - تصمیم‌گیری - ارتباط - افکار و ارزش‌ها و صمیمیت. زوجین اعلام کردند الف - هنگامی که سطح تعارض بالاست رضایت زناشویی کم است. ب - تصمیم‌گیری متقابل موجب افزایش رضایت زناشویی می‌شود. ج - رضایت زناشویی هنگامی که ارتباطات مثبت است بالا می‌رود. د - هنگامی که ارزش‌ها، افکار و عقاید آن‌ها با یکدیگر مشابه است و احساس می‌کنند که می‌توانند با همسر خود در مورد موضوعات متفاوت صحبت کنند رضایت زناشویی بالا می‌رود.

بدین ترتیب مدل پژوهش حاضر چنین ترسیم می‌شود:

شکل ۱. مدل فرضی پژوهش

^۱ . Kaslow & Robinson

^۲ . Mackey & O'brien

فرضیه‌ی پژوهش عبارت اند از:

بین سبک‌های تفکر (قانون‌گذار، اجرایی، قضاوت‌گر، فرد‌سالار، مرتبه‌سالار، جرگه‌سالار، ناسالار، کلی‌نگر، جزئی‌نگر، درون‌نگر، برون‌نگر، آزاد‌اندیش، محافظه‌کار) با رضایت زناشویی در گروه زنان معلم و مردان معلم متاهل شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تعریف متغیرهای پژوهش

رضایت زناشویی: احساسات مثبت، دوست داشتن، رضایت جنسی، توافق در امور اقتصادی، تربیت کودک و خانه‌داری است. رضایت زناشویی انطباق بین وضع موجود در روابط زناشویی و در واقع نگرش مثبت و لذت‌بخشی است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف زناشویی خود دارند (روف، ۲۰۰۰؛ به نقل از منصوری‌نیا، فاتحی، ابراهیم‌زاده و حسن‌پور، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر رضایت زناشویی نمره کسب‌شده توسط آزمودنی در پرسش‌نامه انریچ است.

سبک‌های تفکر: شیوه‌های متفاوت افراد در پردازش اطلاعات را به عنوان سبک تفکر نام‌گذاری کرده‌اند. شیوه‌های تفکر به عنوان شیوه‌های ترجیح داده شده در به کارگیری استعدادها تعریف می‌شود. سبک تفکر، روش رجحان‌یافته‌ی تمرکز است. البته، سبک تفکر یک توانایی نیست، بلکه به چگونگی استفاده فرد از توانایی‌هایش اشاره دارد. اگرچه ممکن است افراد در توانایی‌ها مشابه باشند، اما در سبک‌های تفکر از یکدیگر متفاوت اند (استرنبرگ، ۱۹۹۷؛ به نقل از سیف، ۱۳۹۸). در پژوهش حاضر سبک‌های تفکر نمره کسب‌شده توسط آزمودنی‌ها در پرسشنامه سبک‌های تفکر استرنبرگ و واگنر است.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف در زمره‌ی پژوهش‌های کاربردی و از نظر روش توصیفی است. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه معلمان زن و مرد متاهل شهرستان تبریز

تشکیل می‌دادند که در سال ۱۳۹۸ مشغول به تدریس در مدارس شهرستان مذکور بودند که براساس آمار اخذ شده تعداد معلمان ۱۴۸۸۴ نفر برآورد شده است. برای نمونه این پژوهش از بین کلیه معلمان متاهل زن و مرد شهرستان تبریز با استفاده از جدول مورگان ۳۷۵ نفر انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری خوشه‌ای نسبی است. بدین ترتیب که از بین تمامی مدارس مناطق شمال، جنوب، شرق و غرب شهرستان تبریز مدارسی به‌طور تصادفی انتخاب شد و به نسبت جامعه از معلمان زن و مرد و به تفکیک مقطع تحصیلی انتخاب صورت گرفت و این معلمان پرسش‌نامه مربوط را پر کرده‌اند. سبک‌های تفکر و رضایت زناشویی در پژوهش حاضر نمره‌ی کسب شده توسط در گروه نمونه با ابزار پژوهش است. این ابزار به شرح زیر هستند:

ابزارهای پژوهش

الف) پرسش‌نامه سبک‌های تفکر استرنبرگ و واگنر: پرسش‌نامه سبک‌های تفکر استرنبرگ و واگنر در سال ۱۹۹۱ طراحی شده است که شامل ۱۰۴ سوال است که ۱۳ خرده-آزمون را مورد بررسی قرار می‌دهد. هر خرده‌آزمون شامل ۸ سوال است که یک سبک تفکر را اندازه‌گیری می‌کند. سبک‌های تفکر استرنبرگ عبارت‌اند از: سبک‌های تفکر قانون‌گذار، اجرایی، قضایی، موناشری، پایورسالاری، الیگارشی، آنارشی، کلی‌نگر، جزئی‌نگر، درون‌نگر، برون‌نگر، آزادمنش و محافظه‌کار. هریک از سوالات با پیوستاری که دامنه‌ای بین ۱ تا ۷ دارد نمره‌گذاری می‌شود. شماره ۱ زمانی انتخاب می‌شود که فرد آن را مطلقاً مناسب خود نمی‌داند و شماره ۷ زمانی انتخاب می‌شود که فرد آن را کاملاً مناسب خود می‌داند (استرنبرگ، ۱۹۹۴). به نقل از امامی‌پور، (۱۳۸۲). ضریب پایایی پرسش‌نامه از طریق اجرای آن روی تعداد ۷۵ دانشجوی محاسبه شده است. ضریب پایایی خرده‌آزمون‌ها از ۵۶٪ برای سبک اجرایی تا ۸۸٪ برای سبک کلی با میانگینی برابر با ۷۸٪ به دست آمده است.

ب) پرسش‌نامه انریچ: این پرسش‌نامه از ۱۲ مقیاس تشکیل شده است که شامل: پاسخ‌قراردادی، رضایت زناشویی، موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت

مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، بستگان و دوستان، نقش‌های مربوط به برابری زن و مرد و جهت‌گیری عقیدتی. پرسش‌نامه انریچ براساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت تنظیم شده است. حداقل و حداکثر نمره آزمودنی در پرسشنامه ۴۷ و ۲۳۵ خواهد بود. برای آزمودنی یک نمره کل محاسبه خواهد شد که حاصل جمع نمره آزمودنی در همه زیر مقیاس‌هاست. جهت هماهنگی و نمره‌گذاری دقیق پرسشنامه در تجزیه و تحلیل داده‌ها روش نمره‌گذاری معکوس شده است. به همین دلیل کسب نمره ۲۳۵ به منزله حداکثر رضایت زناشویی و نمره ۴۷ به منزله حداقل رضایت زناشویی است. اولسون و دیگران ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را با روش ضریب آلفا، ۹۲٪ گزارش کرده‌اند. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه در پژوهش میرخشتی (۱۳۷۵)، ۹۲٪ بوده است. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ رضایت زناشویی ۸۷٪ برآورد شده است.

یافته‌های پژوهش

توزیع فراوانی جامعه و نمونه تحقیق در مقاطع مختلف تحصیلی و به تفکیک جنسیت به شرح زیر بود: تعداد نمونه معلمان در مقطع ابتدایی شامل ۳۴ مرد و ۹۵ زن، در مقطع راهنمایی شامل ۴۱ مرد و ۵۹ زن، در مقطع دبیرستان شامل ۶۳ مرد و ۷۲ زن، در مقطع پیش‌دانشگاهی شامل ۴ مرد و ۷ زن و در مجموع ۳۷۵ نفر بود.

جدول ۱. شاخصه‌های مرکزی و پراکنندگی سبک تفکر در معلمان زن و مرد

متغیرها	N	M	SD
قانون‌گذار	۳۷۵	۴۶,۱۳۸۷	۶,۷۳۹۷۸
اجرای	۳۷۵	۴۵,۰۸۰۰	۷,۲۹۹۴۸
قضایی	۳۷۵	۴۳,۴۴۰۰	۷,۱۸۵۹۲
مونارشی	۳۷۵	۳۹,۲۵۳۳	۶,۶۰۱۱۱
پایورسالاری	۳۷۵	۴۵,۸۰۰۰	۶,۰۹۹۴۴
آنارشی	۳۷۵	۳۶,۳۳۳۳	۸,۰۳۷۵۷

۷,۴۰۶۴۷	۳۷,۸۸۵۳	۳۷۵	الیگارش‌ی
۷,۲۷۲۵۳	۴۱,۹۷۸۶	۳۷۴	کلی نگر
۷,۳۳۶۶۳	۳۸,۶۳۴۷	۳۷۵	جزیی نگر
۸,۷۷۳۴۱	۳۶,۷۹۲۰	۳۷۵	درون نگر
۷,۲۰۷۲۵	۴۵,۶۵۰۷	۳۷۵	برون نگر
۸,۱۰۹۹۳	۴۴,۱۵۲۰	۳۷۵	آزادمنش
۷,۳۹۰۴۸	۳۹,۸۸۰۰	۳۷۵	محافظه کار

جدول ۲. نتایج ضریب همبستگی پیرسون در رابطه بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های سبک تفکر در مردان

رضایت زناشویی			سبک تفکر
سطح معناداری	ضریب همبستگی	تعداد	
.۲۳۶	۰,۱۰۰	۱۴۲	قانون گذار
.۵۰۷	۰,۰۵۶	۱۴۲	اجرایی
.۶۳۸	۰,۰۴۰	۱۴۲	قضایی
.۲۳۲	۰,۱۰۱	۱۴۲	مونارشی
.۳۸۳	-۰,۰۷۴	۱۴۲	پایورسالاری
.۰۰۱	۰,۲۶۸**	۱۴۲	الیگارش‌ی
.۰۹۱	۰,۱۴۲	۱۴۲	آنارش‌ی
.۹۲۵	۰,۰۰۸	۱۴۲	کلی نگر
۰.۲۱	-۰,۱۹۳*	۱۴۲	جزیی نگر
.۰۰۱	۰,۲۷۹**	۱۴۲	درون نگر
.۶۸۴	۰,۰۳۴	۱۴۲	برون نگر
.۲۵۵	۰,۰۹۶	۱۴۲	آزادمنش
.۰۰۴	۰,۲۳۸**	۱۴۲	محافظه کار

جدول ۲ نشان می‌دهد بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی در مردان با مقدار $r = .268$ / جزئی‌نگر با مقدار $r = .193$ / درون‌نگر $r = .279$ / و مؤلفه محافظه‌کار با مقدار $r = .238$ / رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود دارد.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رضایت زناشویی از روی مؤلفه‌های سبک تفکر در مردان

گام	متغیر پیش‌بین	R	ضریب تبیین	F	سطح معناداری	ضریب بتا
۱	درون‌نگر	۰,۲۷۹	۰,۰۷۸	۱۱,۷۹۶	۰,۰۰۱	۰,۲۹۷

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در گام اول از رگرسیون به عنوان تنها گام ارائه شده، مؤلفه درون‌نگر وارد معادله پیش‌بینی شده و $7/8\%$ از تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می‌کند. براساس بتای به‌دست آمده برای مؤلفه درون‌نگر، به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار این مؤلفه به اندازه $297/$ در انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی مردان تغییر ایجاد می‌گردد.

جدول ۴. نتایج ضریب همبستگی پیرسون در رابطه بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های سبک تفکر در معلمان زن

سبک تفکر	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معناداری
قانون‌گذار	۲۳۳	-۰/۰۸۶	۰/۱۹۰
اجرایی	۲۳۳	۰/۰۴۹	۰/۱۶۰
قضایی	۲۳۳	-۰/۰۱۰	۰/۴۸۲
مونارشی	۲۳۳	۰/۰۸۷	۰/۱۸۵
پایورسالاری	۲۳۳	-۰/۰۴۸	۰/۴۶۹
الیگارشی	۲۳۳	*۰/۱۶۱	۰/۰۱۴
آنارشی	۲۳۳	۰/۰۲۸	۰/۶۷۶
کلی‌نگر	۲۳۳	-۰/۰۱۴	۰/۱۱۴

جزیی نگر	۲۳۳	*۰/۱۳۱	۰/۰۴۵
درون نگر	۲۳۳	۰/۰۵۵	۰/۴۰۷
برون نگر	۲۳۳	۰/۰۵۰	۰/۴۴۳
آزادمنش	۲۳۳	۰/۰۵۲	۰/۴۳۴
محافظه کار	۲۳۳	**۰/۱۹۳	۰/۰۰۳

داده های جدول ۴ نشان می دهد که در سطح معناداری $\alpha = ۰/۰۵$ بین رضایت زناشویی و مؤلفه های الیگارشی با مقدار $r = ۰/۱۶۱$ ، جزیی نگر با مقدار $r = ۰/۱۳۱$ و محافظه کار با مقدار $r = ۰/۱۹۳$ در گروه معلمان زن رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود دارد. در سایر مؤلفه ها این رابطه معنادار نیست.

جدول ۵. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رضایت زناشویی از روی مؤلفه های سبک تفکر در زنان

گام	متغیر پیش بین	R	ضریب تبیین	F	سطح معناداری	ضریب بتا
۱	محافظه کار	۰/۱۹۴	۰/۰۳۸	۸/۹۷۷	۰/۰۰۳	۰/۱۹۴
۲	محافظه کار	۰/۲۴۸	۰/۰۶۲	۷/۵۰۸	۰/۰۰۱	۰/۲۳۲
	کلی نگر					۰/۱۵۹

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در گام اول از رگرسیون ارائه شده مؤلفه محافظه کار وارد معادله پیش بینی شده و $۳/۸\%$ از تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می کند. در گام دوم از رگرسیون نیز مؤلفه کلی نگر به معادله اضافه شده و به همراه مؤلفه محافظه کار روی هم $۶/۲\%$ از تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می کنند. براساس بتای به دست آمده برای مؤلفه محافظه کار، به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار این مؤلفه به اندازه $۰/۲۳۲$ در انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی مردان تغییر ایجاد می گردد و براساس بتای به دست

۰,۳۹۴	۰,۰۰۹	۰,۱۲۱	۰,۷۲۸	۰,۰۱۱	۰,۳۱۱	۰,۴۹۹	۰,۲۷۴	۰,۴۷۸	si g
۰,۰۳۴	۰,۰۹۵	۰,۰۵۰	۰,۰۷۲	۰,۰۲۰	۰,۰۸۵	۰,۰۶۰	۰,۱۰۴	۰,۰۴۲	r کلی نگر
		-	-	-	-	-	*	-	
۰,۵۰۷	۰,۰۶۵	۰,۳۳۶	۰,۱۶۸	۰,۶۹۳	۰,۱۰۰	۰,۲۴۷	۰,۰۴۳	۰,۴۱۸	si g
۰,۰۲۹	۰,۱۳۷*	۰,۰۸۶	۰,۰۶۰	۰,۱۳۰*	۰,۰۴۱	۰,۰۰۳	۰,۰۹۰	۰,۰۹۸	r جزئی نگر
	*					-			
۰,۵۸۰	۰,۰۰۸	۰,۰۹۵	۰,۲۴۷	۰,۰۱۲	۰,۴۲۴	۰,۹۶۱	۰,۰۸۲	۰,۰۵۷	si g
۰,۰۰۷	۰,۱۵۸*	۰,۱۳۹*	۰,۰۲۱	۰,۱۱۶*	۰,۰۷۳	۰,۰۴۳	۰,۰۰۶	۰,۰۳۱	r درون نگر
	*	*							
۰,۸۸۹	۰,۰۰۲	۰,۰۰۷	۰,۶۸۸	۰,۰۲۵	۰,۱۶۱	۰,۴۰۶	۰,۹۱۴	۰,۵۵۴	si g
۰,۰۵۵	۰,۰۷۴	۰,۰۴۹	۰,۰۳۶	۰,۰۶۱	۰,۰۴۸	.	۰,۰۱۲	۰,۰۰۶	r بیرون نگر
					-	۰,۰۲۷	-	-	
۰,۲۸۸	۰,۱۵۰	۰,۳۴۵	۰,۴۸۶	۰,۲۳۹	۰,۳۵۶	۰,۶۰۷	۰,۸۱۷	۰,۹۱۰	si g
۰,۰۵۷	۰,۱۲۴*	۰,۰۱۶	۰,۰۷۵	۰,۰۷۴	۰,۰۳۸	۰,۰۷۰	۰,۰۵۸	۰,۰۳۷	r آزاد
		-			-		-	-	انندی
۰,۲۷۴	۰,۰۱۶	۰,۷۶۰	۰,۱۴۸	۰,۱۵۴	۰,۴۶۹	۰,۱۷۵	۰,۲۶۶	۰,۴۷۰	si g
۰,۱۰۳*	۰,۱۹۹*	۰,۱۶۱*	۰,۰۸۱	۰,۰۰۹	۰,۱۵۵*	۰,۱۲۰*	۰,۲۳۶*	۰,۱۶۵*	r محافظه کار
	*	*	-		*		*	*	
۰,۰۴۷	۰,۰۰۰	۰,۰۰۲	۰,۱۱۹	۰,۸۶۹	۰,۰۰۳	۰,۰۲۰	۰,۰۰۰	۰,۰۰۱	si g

داده‌های جدول نشان می‌دهد که در رابطه بین مؤلفه‌های سبک تفکر و رضایت زناشویی در سطح معناداری ۰۵ / $\alpha =$ ، بین مؤلفه قانون‌گذار با مؤلفه‌های موضوعات شخصی و ارتباط زناشویی به صورت معکوس و منفی و با مؤلفه اقوام و دوستان رابطه معنادار به صورت مثبت و مستقیم وجود دارد. بین مؤلفه اجرایی با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت و اقوام و دوستان رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود دارد. همچنین بین مؤلفه

مونارشی و مؤلفه ازدواج و فرزندان رابطه مثبت، سبک تفکر مرتبه سالاری و مؤلفه‌های موضوعات شخصی و حل تعارضات رابطه منفی، بین سبک تفکر الیگارشی با مؤلفه‌های زناشویی (موضوعات شخصی، ارتباطات زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان) رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد. نتایج دیگر به این صورت است که در سطح معناداری $\alpha = .05$ بین مؤلفه‌های آناارشی با مؤلفه‌های رضایت زناشویی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت (رابطه منفی) و اقوام و دوستان (رابطه مثبت)، بین مؤلفه کلی‌نگر با مؤلفه رضایت زناشویی، ارتباطات زناشویی (رابطه مثبت)، بین مؤلفه جزئی‌نگر با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت و اقوام و دوستان (رابطه مثبت)؛ بین مؤلفه درون‌نگر با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان (رابطه مثبت)، بین مؤلفه آزاداندیش با مؤلفه اقوام و دوستان (رابطه مثبت)، بین مؤلفه درون‌نگر با مؤلفه‌های موضوعات شخصی، ارتباطات زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان و نیز جهت‌گیری‌های مذهبی (رابطه مثبت) وجود دارد.

جدول ۷. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رضایت زناشویی در مؤلفه ازدواج و فرزندان از روی مؤلفه‌های

سبک تفکر

گام	متغیر پیش بین	R	ضریب تبیین	F	سطح معناداری	ضریب بتا
۱	الیگارشی	۰,۱۸۷	۰,۰۳۵	۱۳,۴۹۰	۰,۰۰۰	./۱۸۷
۲	الیگارشی قضاوت‌نگر	۰,۲۱۶	۰,۰۴۶	۹,۰۳۵	۰,۰۰۰	-./۱۴۰
۳	الیگارشی قضاوت‌نگر محافظه کار	۰,۲۴۹	۰,۰۶۲	۸,۱۳۸	۰,۰۰۰	۰,۱۵۳ -۰,۱۴۱ ۰,۱۴۲

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در گام اول از رگرسیون ارائه شده مؤلفه الیگارش‌ی از مؤلفه‌های سبک تفکر وارد معادله پیش‌بینی شده و ۳/۵٪ از تغییرات رضایت زناشویی را در مؤلفه ازدواج و فرزندان تبیین می‌کند. در گام دوم از رگرسیون نیز مؤلفه قضاوت‌گر به معادله اضافه شده و به همراه مؤلفه اولی از سبک تفکر روی هم ۴/۶٪ از تغییرات ازدواج و فرزندان را تبیین می‌کنند. در گام سوم از رگرسیون نیز مؤلفه محافظه‌کار به معادله اضافه شده و به همراه دو مؤلفه دیگر از سبک تفکر روی هم ۶/۲٪ از تغییرات ازدواج و فرزندان را تبیین می‌کنند. براساس بتای به دست آمده برای مؤلفه‌های الیگارش‌ی، قضاوت‌گر و محافظه‌کار به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار این مؤلفه‌ها به ترتیب به اندازه ۱/۵۳، ۱/۴۱ و ۱/۴۲ - در انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی در مؤلفه حل تعارض تغییر ایجاد می‌گردد.

جدول ۸. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رضایت زناشویی در مؤلفه اقوام و دوستان از روی مؤلفه‌های

سبک تفکر

گام	متغیر پیش‌بین	R	ضریب تبیین	F	سطح معناداری	ضریب بتا
۱	الیگارش‌ی	۰,۲۰۳a	۰,۰۴۱	۱۵,۹۲۳	۰,۰۰۰a	۰,۲۰۳
۲	الیگارش‌ی	۰,۲۳۲b	۰,۰۵۴	۱۰,۵۱۲	۰,۰۰۰b	۰,۱۵۰
	محافظه‌کار					۰,۱۲۴

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در گام اول از رگرسیون ارائه شده مؤلفه الیگارش‌ی از مؤلفه‌های سبک تفکر وارد معادله پیش‌بینی شده و ۴/۱٪ از تغییرات رضایت زناشویی را در مؤلفه اقوام و دوستان تبیین می‌کند. در گام دوم از رگرسیون نیز مؤلفه محافظه‌کار به معادله اضافه شده و به همراه مؤلفه اولی از سبک تفکر روی هم ۵/۴٪ از تغییرات اقوام و دوستان را تبیین می‌کنند. براساس بتای به دست آمده برای مؤلفه‌های الیگارش‌ی و محافظه‌کار

به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار این مؤلفه‌ها به ترتیب به اندازه، $۰/۱۵۰$ و $۰/۱۲۴$ در انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی در مؤلفه اقوام و دوستان تغییر ایجاد می‌شود.

جدول ۹. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام رضایت زناشویی در مؤلفه جهت‌گیری عقیدتی از روی مؤلفه‌های

سبک تفکر

گام	متغیر پیش بین	R	ضریب	F	سطح معناداری	ضریب بتا
۱	محافظه کار	۰,۱۰۲	۰,۰۱۰	۳,۹۳۵	۰,۰۴۸	۰,۱۰۲

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام در گام اول از رگرسیون ارائه شده مؤلفه محافظه-کار از مؤلفه‌های سبک تفکر وارد معادله پیش‌بینی شده و فقط ۱% از تغییرات رضایت زناشویی را در مؤلفه جهت‌گیری عقیدتی تبیین می‌کند. براساس بتای به دست آمده برای مؤلفه محافظه‌کار به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار این مؤلفه به اندازه $۰/۱۰۲$ در انحراف معیار متغیر رضایت زناشویی در مؤلفه جهت‌گیری عقیدتی تغییر ایجاد می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی ارتباط سبک‌های تفکر با رضایت زناشویی در معلمان شهر تبریز بود. در این خصوص و در گروه مردان نتایج نشان داد که بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارش، جزیی‌نگر، درون‌نگر و مؤلفه محافظه‌کار از مؤلفه‌های سبک تفکر رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود دارد. در سایر مؤلفه‌ها این رابطه معنادار نبود. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که زیر مؤلفه درون‌نگر در زمینه پیش‌بینی رضایت زناشویی از قدرت پیش‌بینی‌کنندگی بالایی برخوردار است.

در گروه زنان بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی و مؤلفه محافظه‌کار رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود داشت، همچنین بین مؤلفه جزئی‌نگر با رضایت زناشویی رابطه منفی و معکوس وجود داشت. این یافته با یافته دیمیر^۱ (۲۰۰۹) که زنان از سبک تفکر جزئی‌نگر و مردان از سبک تفکر کلی‌نگر برخوردارند و همچنین یافته کیانی و همکاران (۱۳۸۲) مبنی بر اینکه بین سبک تفکر و جنسیت رابطه وجود دارد و دبیران زن به سبک تفکر اجرایی و دبیران مرد به سبک تفکر کلی‌نگر گرایش دارند، همخوانی دارد. فلود و موئن^۲ (۲۰۱۱) در این رابطه عنوان می‌کنند که با توجه به اینکه زنان به طور سنتی زمان بیشتری را برای مراقبت و کارهای خانه صرف می‌کنند لذا دارای تفکر جزئی‌تری و دقت بیشتری به مسائل اند. حتی در زمان‌هایی که زنان و مردان هر دو کار نمی‌کنند، زنان زمان بیشتری را صرف تفکر پیرامون مسائل و جزئیات به صورت دقیق می‌کنند.

همچنین نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که زیر مؤلفه‌های کلی‌نگر و محافظه‌کار در زمینه پیش‌بینی رضایت زناشویی از قدرت پیش‌بینی‌کنندگی بالایی برخوردارند. به این ترتیب بین سبک تفکر قانون‌گذار، اجرایی، قضایی، موناشرشی، پایورسالاری، آنارشی، کلی‌نگر با رضایت زناشویی (کل) در زنان و مردان رابطه معناداری وجود نداشت. اما بین سبک تفکر الیگارشی با رضایت زناشویی (کل) در زنان و مردان رابطه معناداری به صورت مستقیم و مثبت وجود داشت. شاید دلیل احتمالی این رابطه به علت مشکل این افراد در تقسیم‌بندی اولویت‌ها باشد. چون این افراد اغلب مطمئن نیستند که چه کاری را در اولویت قرار دهند، بنابراین سعی می‌کنند در انجام کارهایشان از دیگران به‌خصوص همسرشان کمک بگیرند و این باعث افزایش رضایت زناشویی می‌شود.

بین سبک تفکر جزئی‌نگر با رضایت زناشویی (کل) در زنان و مردان رابطه منفی و معکوس وجود داشت. بین سبک تفکر درون‌نگر که وظیفه‌مداری از ویژگی‌های بارز آنهاست با رضایت زناشویی در مردان رابطه به صورت مثبت و مستقیم وجود داشت چرا که در نظر

^۱- Demir

^۲ Flood & Moen

گرفتن خانواده و انجام وظایف در قبال آن‌ها موجب رضایت می‌گردد. بین سبک تفکر برون-نگر، آزاداندیش با رضایت زناشویی (کل) در زنان و مردان رابطه معناداری وجود نداشت. بین سبک تفکر محافظه‌کار با رضایت زناشویی (کل) در زنان و مردان رابطه معنادار به صورت مثبت وجود داشت. از آنجا که افراد دارای این سبک تفکر به قوانین خانواده وفادارند و در پی حداقل تغییرات هستند، این ویژگی به احتمال زیاد باعث افزایش رضایت زناشویی می‌شود.

نتایج به دست آمده در مورد رابطه بین مؤلفه‌های سبک تفکر و مؤلفه‌های رضایت زناشویی در معلمان زن و مرد بدین صورت است: بین مؤلفه قانون‌گذار با مؤلفه‌های موضوعات شخصی و ارتباط زناشویی رابطه به صورت معکوس و منفی و با مؤلفه اقوام و دوستان رابطه معنادار به صورت مثبت و مستقیم وجود داشت. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت که چون افراد دارای سبک تفکر قانون‌گذار سعی می‌کنند که در بیشتر موارد خودشان تصمیم بگیرند و با همسرشان یا افراد دیگر مشورت نمی‌کنند، این نوع سبک تفکر با موضوعات شخصی که شامل درک همسر و ارتباط زناشویی که شامل احترام به اعتقادات و احساسات شخص دیگر است رابطه منفی و معکوس دارد. افراد قانون‌گذار خود تعیین می‌کنند که با چه کسانی رفت و آمد داشته باشند بنابراین رابطه مستقیمی بین این مؤلفه با مؤلفه اقوام و دوستان وجود دارد. بین مؤلفه اجرایی با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت و اقوام و دوستان رابطه معناداری به صورت مثبت و مستقیم وجود داشت. دلیل احتمالی این رابطه را می‌توان اینگونه تبیین کرد که چون افراد اجرایی کسانی هستند که به رعایت قوانین اهمیت می‌دهند و در اکثر موارد با شریک زندگی و افراد دیگر توافق و انطباق دارند، بین این مؤلفه و مؤلفه اقوام و دوستان رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. بین مؤلفه سبک تفکر موناشرشی و مؤلفه ازدواج و فرزندان رابطه مثبت دیده شد، شاید دلیل احتمالی این رابطه این باشد که این افراد مصمم و بااراده هستند، در انتخاب همسر و داشتن فرزند سعی می‌کنند به دیگران اجازه دخالت ندهند. بین سبک تفکر مرتبه‌سالاری و مؤلفه‌های موضوعات شخصی و حل تعارضات رابطه منفی دیده شد، شاید دلیل احتمالی این رابطه به این علت باشد که فرد مرتبه‌سالار فردی است که هدف‌ها را بر اساس اولویت‌ها تقسیم بندی می‌کند و به

موضوعات شخصی و نگرش‌های دیگران توجهی نمی‌کند، بین سبک تفکر الیگارش‌ی با مؤلفه‌های موضوعات شخصی، ارتباطات زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان رابطه مستقیم و مثبت وجود داشت. علت احتمالی این رابطه می‌تواند این باشد که چون فرد الیگارش‌ی سعی می‌کند کارش را به بهترین نحو انجام دهد اما در تقسیم‌بندی اولویت‌ها مشکل دارد، تلاش می‌کند شخصیت و رفتار همسرش را درک کرده و از نحوه ارتباطات زناشویی خود آگاهی داشته باشد و در مورد داشتن فرزند و تعداد فرزندان و مدیریت مالی با همسرش مشورت می‌کند و این افراد معمولاً در روابط خود با اقوام و دوستان سازگارند.

بین مؤلفه آنا‌رش‌ی با مؤلفه فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت رابطه منفی و مؤلفه اقوام و دوستان رابطه مثبت وجود داشت. شاید دلیل احتمالی این رابطه به این علت باشد که چون فرد دارای این سبک تفکر هدف‌هایش را براساس اولویت‌ها تقسیم‌بندی نمی‌کند، در تخصیص زمان برای اوقات فراغت دچار مشکل می‌شود و چون انعطاف‌پذیر است با اقوام و دوستان روابط خوب و دوستانه‌ای دارد. بین مؤلفه کلی‌نگری با مؤلفه ارتباطات زناشویی رابطه منفی دیده شد و این رابطه را می‌توان اینگونه تبیین کرد که چون افراد کلی‌نگر دید بسیار کلی و انتزاعی دارند، به جزئیات رابطه زناشویی فکر نمی‌کنند، در نتیجه ممکن است که در برآورده کردن انتظارات همسر خود دچار مشکل شوند. بین مؤلفه جزئی‌نگری با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت و مؤلفه اقوام و دوستان رابطه مثبت وجود داشت. این رابطه را می‌توان این‌گونه تبیین کرد که چون افراد جزئی‌نگر بر جزئیات توجه دارند می‌توانند برنامه‌ریزی خوبی برای صرف اوقات فراغت و روابط خود با اقوام و دوستان داشته باشند. بین مؤلفه درون‌نگر با مؤلفه‌های فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان رابطه مثبت وجود داشت. دلیل احتمالی این رابطه این است که چون ویژگی‌های بارز افراد درون‌نگر، وظیفه‌مداری است، این افراد در رابطه خود با همسر و فرزندان و نیز اقوام و دوستان وظیفه‌شناس‌اند. بین مؤلفه آزاداندیش با مؤلفه اقوام و دوستان رابطه مثبت وجود داشت. از آنجا که این افراد اجتماعی بوده، سعی می‌کنند در روابط خود با دیگران سازگار

باشند. بین مؤلفه محافظه‌کار با مؤلفه‌های موضوعات شخصی، ارتباطات زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، ازدواج و فرزندان و اقوام و دوستان و نیز جهت‌گیری‌های مذهبی رابطه مثبت وجود داشت. ژانگ^۱ و همکاران (۲۰۱۲) نشان دادند که اشتغال زنان متأهل به همسران کمک اقتصادی می‌کند. همچنین درآمد همسران نسبت به درآمد خانوار با رضایت زناشویی همراه است. شاید دلیل احتمالی این رابطه به این علت باشد که چون افراد محافظه‌کار شدیداً به قوانین و مقررات متعهد هستند، سعی می‌کنند که همسر خود را درک کرده و نسبت به تعارضات اجتماعی و موضوعات مالی نگرش واقع‌بینانه‌ای داشته باشند و از چگونگی صرف اوقات فراغت خود راضی باشند و نیز نسبت به همسر و فرزندان خود متعهد بوده و رابطه خوبی با اقوام و دوستان خود برقرار کنند و نیز به باورهای مذهبی خود در زندگی زناشویی‌شان متعهد باشند. نتایج پژوهش شریوسکا^۲ و همکاران (۲۰۱۳) نشان می‌دهد که اوقات فراغت به افراد اجازه توسعه منافع مشترک و فرصت‌های ارائه شده برای ارتباطات سالم و صرف وقت با کیفیت با یکدیگر را می‌دهد و هر چه این میزان سبک‌های ارتباطی بیشتر باشد، رضایت زناشویی بیشتر است.

باگارووزی (۲۰۰۱) معتقد است که ایجاد و حفظ روابط صمیمانه و ارضای نیازهای عاطفی و روانی در جریان ازدواج یک هنر و مهارت است که علاوه بر سلامت روانی و تجارب سالم نیازمند داشتن نگرش‌ها و تفکرات منطقی، کسب مهارت‌ها و انجام وظایف خاص است. تحقیقات سالیوان و سویبل^۳ (۱۹۹۵)، دبورد و رومانز^۴ (۱۹۹۶) نقش تفکرات منطقی و تفکرات غیرمنطقی را در نوع ارتباطات زناشویی تایید کردند. هامامکی^۵ (۲۰۰۵) در پژوهشی به بررسی ارتباط بین تفکرات غیرمنطقی و سازگاری زناشویی در زنان و مردان پرداخت. نتایج نشان داده است که: افراد متأهل دارای نمره سازگاری پایین نسبت به افراد متأهل دارای نمره

1- Zhang

2 . Sharaievska

3 . Sallivan & Swebel

4 . Debord & Romans

5 . Hamamci

سازگاری بالا به‌طور معناداری تفکرات غیرمنطقی بیشتری داشتند. فینچام و بیچ^۱ (۱۹۹۹) معتقدند که تفاوت در نحوه اندیشیدن زوجین عامل اصلی عدم رضایت زناشویی است. در پژوهش پوراحمد، صاحبی، شایسته (۱۳۸۵) که به بررسی رابطه رضایت‌مندی زناشویی با باورهای ارتباطی و انتظارات غیرمنطقی زوجین پرداختند، یافته‌ها نشان داد که رضایت‌مندی زناشویی و متغیرهای شناختی با یکدیگر همبستگی دارند.

به‌طور کلی نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که در گروه مردان بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی، جزئی‌نگر، درون‌نگر و مؤلفه محافظه‌کار از مؤلفه‌های سبک تفکر رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد و در گروه زنان بین رضایت زناشویی و مؤلفه‌های الیگارشی و مؤلفه محافظه‌کار رابطه مثبت و مستقیم و بین مؤلفه جزئی‌نگر با رضایت زناشویی رابطه منفی و معکوس وجود دارد، به این ترتیب اساس تعاملات زوجین سبک تفکر آنهاست که منبع آگاهی از مشکلات یا موفقیت‌ها در روابط زناشویی است. افراد با مد نظر قرار دادن سبک تفکر یکدیگر می‌توانند روابط سالم و صمیمانه داشته باشند و آن را جایگزین روابط مخرب و منفی نمایند. با شناخت سبک تفکر، فرد می‌تواند با تفکیک و سازماندهی افکار و احساسات خود، شناخت بهتری از خود به دست آورد و در نتیجه با آگاهی بیشتر به نقاط ضعف و قدرت خود، رفتارهای سالم و سازنده‌ای داشته باشد.

عدم کنترل تمام متغیرهای مزاحمی که ممکن است بر روی نتیجه‌ی تحقیق اثر داشته باشند مثل سابقه‌ی خدمت، پایگاه اجتماعی افراد، وضعیت اقتصادی، تعمیم یافته‌های این پژوهش را با محدودیت مواجه می‌کند. کمبود منابع کافی اعم از کتاب، پایان‌نامه، مجلات و نشریات تخصصی در زمینه‌ی سبک تفکر از محدودیت‌های دیگر این پژوهش بود. بر این اساس، پیشنهاد این پژوهش طراحی دوره‌های آموزشی جهت آشنایی افراد با سبک‌های تفکر است تا افراد با شناخت سبک‌های تفکر خود بتوانند رضایت زناشویی خود را افزایش دهند. همچنین در محیطی مشابه، انواع سبک‌های تفکر با در نظر گرفتن عواملی مانند تحصیلات، خرده

^۱ . Fincham& Beach

فرهنگ‌های قومی، محلی و زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی در دیگر استان‌های کشور اجرا شود تا زمینه‌ی تطبیق نتایج پژوهش فراهم شود. توصیه می‌شود در پژوهش‌های بعدی که در این راستا صورت می‌پذیرد، از قشرهای دیگر متاهلان در سنین مختلف و با سابقه‌ی ازدواج کوتاه، متوسط و طولانی‌مدت استفاده شود.

منابع

- امامی پور، سوزان. (۱۳۸۲). بررسی تحولی سبک‌های تفکر در دانش‌آموزان و دانشجویان و رابطه آن‌ها با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، ۳(۲)، ۳۵-۵۶.
- پوراحمد، علی؛ صاحبی، علی و شایسته، گلناز. (۱۳۸۵). بررسی رابطه رضایت‌مندی زناشویی با باورهای ارتباطی و انتظارات غیرمنطقی زوجین. فصلنامه خانواده‌پژوهی، ۲(۷)، ۲۲۳-۲۳۸.
- ترقی‌جاه، صدیقه؛ بهادری خسروشاهی، جعفر و خانجانی، زینب. (۱۳۹۵). پیش‌بینی رضایت زناشویی زنان با ویژگی‌های شخصیتی و دین‌داری. مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۲(۲۲)، ۱۰۷-۱۲۷.
- حسینی، فخرالسادات و علوی لنگرودی، سیدکاظم. (۱۳۹۶). نقش سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی در رضایت زناشویی با واسطه‌گری عشق ورزی. فصلنامه علمی مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان، ۱۵(۳)، ۱۶۵-۱۸۸.
- حیدری، محمود، مظاهری، محمدعلی و ادیب‌راد، نسترن. (۱۳۸۱). نقش آموزش مهارت‌های شناختی زندگی زناشویی در تغییر باورهای ارتباطی دانشجویان. مجله روانشناسی، ۲۴(۴)، ۳۲۴-۳۵۵.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۹۸). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش. تهران: دوران.
- صادق‌زاده، زهرا و بیاضی، حسین. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و سبک‌های حل مسئله زوجین با رضایت‌مندی زناشویی آنان. دومین همایش ملی پژوهش و درمان در روانشناسی بالینی. تهران.
- ضرب‌استجابی، معصومه؛ برماس، حامد و بهرامی، هادی. (۱۳۹۲). رابطه‌ی سبک‌های تفکر با رضایت زناشویی و بهزیستی روانشناختی در دانشجویان متأهل. فصلنامه مطالعات روان‌شناختی، ۹(۲)، ۱۰۳-۱۳۰.

فاضل، امین اله؛ حق شناس، حسن و کشاورز، زهرا. (۱۳۹۰). قدرت پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیتی و سبک زندگی بر رضایت‌مندی زوجی زنان پرستار شهر شیراز. *جامعه‌شناسی زنان*، ۲(۳)، ۱۳۹-۱۶۲.

کیانی، پروین؛ اعتماد اهری، علاءالدین و خسروی، علی اکبر (۱۳۸۲). *بررسی رابطه سبک تفکر دبیران و کارآیی آنان در مدارس متوسطه شهر قدس*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فرهنگیان. استان البرز.

گودرزی، محمود؛ شیر، فاطمه و محمودی، بختیار. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش مؤلفه‌های خانواده درمانی شناختی رفتاری بر تعارض والد فرزند و تعارض زناشویی. *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۱۲(۴)، ۵۳۱-۵۵۱.

منصوری نیا، آذر دخت؛ اعتمادی، عذرا؛ فاتحی زاده، مریم و حسن پور، افسانه. (۱۳۹۰). بررسی تاثیر آموزش پیش از ازدواج بر میزان رضایت زناشویی زوجین شهر اصفهان. *یافته‌های نو در روانشناسی*، ۶(۱۹)، ۶۵-۷۸.

موسوی، رقیه، مرادی، علیرضا، مهدوی هرسینی، سید اسماعیل. (۱۳۹۸). بررسی اثربخشی خانواده درمانی ساختاری در بهبود عملکرد خانواده و تقویت رضایت زناشویی در خانواده‌های کودکان مبتلا به اختلال اضطراب جدایی. *خانواده پژوهی*، ۳(۴)، ۱۴-۲۱.

میرخشتی، فرشته. (۱۳۷۵). *بررسی رابطه بین رضایت از زندگی زناشویی و سلامت روان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی رودهن.

ولی‌زاده، فرزانه و کرامت، افسانه. (۱۳۹۸). شادکامی و رضایت زناشویی در ایرن: مقاله مروری سیستماتیک و متاآنالیز. *مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی*، ۱۷(۲)، ۱۲۱-۱۳۲.

هداوند اول، غزل؛ مهرایی کوشکی، حسینعلی و یزدخواستی، بهجت. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر عامل قومیت بر سلامت روان، همسرآزاری، حمایت اجتماعی و رضایت زناشویی زنان. *فصلنامه علمی مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان*، ۱۵(۲)، ۸۱-۱۰۴.

- Bagarozzi, D. A. (2001). Enhancing intimacy in marriage: Clinical handbook. Brunner-Routledge.contributing factors. *American Journal of Family Therapy*, 24(2), 153-170
- Demir, A. (2009). Effects of thinking styles and gender on psychological well-being. *Journal of Educational Sciences*, 24, 101-111.
- Emamipour, S. (2003). A study of the evolution of thinking styles in students and their relationship with creativity and academic achievement. *Quarterly Journal of Educational Innovations*, 3(2). 35-56. [Text in Persian]
- Fazel, A., Haghshenas, H., & Keshavarz, Z. (2011). The power of predicting personality traits and lifestyle on couples' satisfaction of female nurses in Shiraz. *Sociology of Women*, 3(3), 139-162. [Text in Persian]
- Filipović, S., Vukosavljević-Gvozden, T., & Opačić, G. (2016). Irrational beliefs, dysfunctional emotions, and marital adjustment: A structural model. *Journal of Family Issues*, 37(16), 2333-2350.
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. (1999). Marriage in the new millennium: Is there a place for social cognition in marital research?. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16(6), 685-704.
- Flood, S. M., & Moen, P. E. (2012). Time allocated to healthy behaviors among retirement-age American men and women. In *Population Association of America Annual Meeting*.
- Goodarzi, M., Shiri, F., & Mahmoudi, B. (2018). The effectiveness of teaching the components of cognitive-behavioral family therapy on parent-child conflict and marital conflict. *Journal of Applied Psychology*, 12(4), 551-531. [Text in Persian]
- Gumus, I. G., & Kislak, S. T. (2019). The predictive role of forgiveness and the level of repetitive thinking on mental health and marital adjustment in married individuals. *Dusunen Adam*, 32(3), 236-245.
- Hadavand Aval, Gh., Mehrabi Koushaki, H. A., & Yazdkhasti, B. (2017). The effect of ethnicity on mental health, spousal abuse, social support and marital satisfaction of women. *Quarterly Journal of Women's Studies Sociological and psychological*, 15(2), 81- 104. [Text in Persian]
- Heidari, M., Mazaheri, M. A., & Adib Rad, N. (2002). The role of teaching cognitive skills in married life in changing students' communication beliefs. *Journal of Psychology*, 24(4), 324-335. [Text in Persian]

- Hosseini, F., Alavi Langerudi, S. K. (2017). The role of attachment styles and sexual satisfaction in marital satisfaction mediated by lovemaking. *Quarterly Journal of Women's Studies Sociological and phsycological*, 52(15), 165- 188. [Text in Persian]
- Kiani, P., Etemad Ahri, A., & Khosravi, A. (2003). *Investigating the Relationship between Teachers' Thinking Style and Their Efficiency in Secondary Schools in Ghods*, Master Thesis, Research Council Library of Tehran Education Organization. [Text in Persian]
- Mansoori Nia, Z., Etemadi, Z., Fatehizadeh, M., & Hassanpour, A. (2011). The effect of more education than marriage on marital satisfaction of couples in Isfahan. *Journal of New Findings in Psychology*, 6(19), 78-65. [Text in Persian]
- Mir Kheshti, A. (1996). *Investigating the relationship between marital satisfaction and mental health*, Master Thesis, Islamic Azad University of Roodehen. [Text in Persian]
- Mousavi, R., Moradi, A., & Mahdavi Harsini, S. I. (2019). Evaluation of the effectiveness of structural family therapy in improving family functioning and strengthening marital satisfaction in families of children with separation anxiety disorder. *Family Studies*, 3, 14-21. [Text in Persian]
- Mousavi, S. M. (2019). The role of marital virtue components in predicting happiness and marital satisfaction of married men and women in Tehran City. *Journal of Women Social and Psychological Studies*, 16(3), 159-179. [Text in Persian]
- Poorahmad, A., Sahibi, A., & Shayesteh, G. (2006). Investigating the relationship between marital satisfaction and communication beliefs and irrational expectations of couples. *Family Research Quarterly*, 2(7), 223-238. [Text in Persian]
- Renshaw, K. D., Blais, R. K., & Smith, T. W. (2010). Components of negative affectivity and marital satisfaction: The importance of actor and partner anger. *Journal of research in personality*, 44(3), 328-334.
- Sadegh Zade, Z., & Beyazi, H. (2014). *Investigating the relationship between thinking styles and problem solving styles of couples with their marital satisfaction*. The Second National Conference on Research and Treatment in Clinical Psychology. Tehran. [Text in Persian]

- Seyf, A. (2020). *Modern Educational Psychology: Psychology of Learning and Teaching*, Tehran: Doran. [Text in Persian]
- Sharaievska, I., Kim, J., & Stodolska, M. (2013). Leisure and marital satisfaction in intercultural marriages. *Journal of Leisure Research*, 45(4), 445-465.
- Sullivan, B. F., & Schwebel, A. I. (1995). Relationship beliefs and expectations of satisfaction in marital relationships: Implications for family practitioners. *The Family Journal*, 3(4), 298-305.
- Targhi Jah, S., Bahadori Khosroshahi, J., & Khanjani, Z. (2016). Predicting women's marital satisfaction with personality traits and religiosity. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 2(22), 127-107. [Text in Persian]
- Valizadeh, F., & Keramat, A. (2019). Happiness and marital satisfaction in Iran: A systemic review and meta-analysis. *sjsph*. 17(2) :121-132. [Text in Persian]
- Zarb Estejabi, M., Barmas, H., & Bahrami, H. (2013). A survey of the relationship among styles of thinking, marital satisfaction and psychological well-being among married students. *Quarterly Journal of Psychological Studies*, 9(2), 103-130. [Text in Persian]
- Zhang, H., Tsang, SKM., Chi, P., Cheung, YT., Zhang, X., & Yip, PSF (2012). Wives' relative income and marital satisfaction among the urban Chinese population: Exploring some moderating effects. *The Journal Of comparative family studies*, 43(2), 185-199.

نویسندگان**a.kiani@uma.ac.ir****احمدرضا کیانی**

ایشان دکتری مشاوره خانواده و عضو هیئت علمی گروه مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی اند و در زمینه‌هایی چون: خودکشی و روابط زناشویی فعالیت می‌کنند.

jupiter_002000@yahoo.com**نوشین اسماعیلی**

دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی

bashiri.sepideh@yahoo.com**سپیده بشیرگنبدی**

دانشجوی دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی

The Relationship between Thinking Styles and Marital Satisfaction in Male and Female Teachers in Tabriz

Ahmadreza Kiani^{1*}
Nooshin Esmaeili²
Sepideh Bashirgonbadi³

Abstract

This study aimed to investigate the relationship between thinking styles and marital satisfaction in male and female teachers in Tabriz. The research was a correlational study and the statistical population included all married male and female teachers working in Tabriz in 2019-2020. By cluster sampling, 375 people were selected as a sample and a questionnaire was distributed among them. The instruments used in this study were Sternberg-Wagner (1991) and Enrich (1989) Marital Satisfaction Questionnaire. Data were analyzed using the Pearson correlation coefficient and multivariate regression Analysis. In the male community, there was a significant positive and direct association between marital satisfaction and the components of oligarchy, and partisanship, introspection, and conservative styles of thinking. In the female population, there was a positive relationship between marital satisfaction and oligarchy and conservative thinking, and a negative relationship between partiality and marital satisfaction. It is crucial to pay attention to the thinking style of people working with the family due to the important relationship between thinking style and marital satisfaction. Considering the significant relationship between thinking style and marital

¹ Assistant professor, Department of Conseling, University of Mohaghegh Ardabili

* Corresponding Author: a.kiani@uma.ac.ir

² Ph.D, Student of Counseling, Department of Conseling, University of Mohaghegh Ardabili

³ Ph.D, Student of Counseling, Department of Conseling, University of Mohaghegh Ardabili

Submit Date: 2020.04.09

Accept Date:2020.09.02

DOI:10.22051/JWSPS.2020.30949.2198

happiness, it is important to pay attention to couples' thinking style when interacting with the family. It also seems important to pay attention to the gender factor, given the disparities between males and females in the relationship between thought style and marital satisfaction.

Keyword

Thinking Style, Marital Satisfaction, Teachers, Conservative